

Urząd Miejski
ul. Kościuszki 27
89-650 Czerniewice

BR.0007.278.2013

**Uchwała nr XXXIV/278/13
Rady Miejskiej w Czerniewicach
z dnia 19 grudnia 2013 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2014

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), art. 4¹ ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. – Dz. U. z 2012 r., poz. 1356)

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2014 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2014 r.

**Rada Miejska
w Czerniewicach
woj. pomorskie**

Przewodniczący Rady

Ireneusz Bojanowski

Uzasadnienie

Ustawy wymienione w podstawie prawnej uchwały wymagają uchwalenia nowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na kolejny rok.

Mając powyższe na uwadze podjęcie niniejszej uchwały uważa się za konieczne i uzasadnione.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE, ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2014

Wstęp

Zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.). Istotne zmiany wprowadzono 10 czerwca 2010 r. Ustawa ta określa zadania samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ustawa definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie życia.
2. Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zaniedbanie – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 ze zm.).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Czersk ma charakter długofalowy. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Czersk.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w Gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31.12.2012 r. Gmina Czersk liczyła **21647** mieszkańców łącznie z czasowymi (451 osób). Liczba osób niepełnoletnich do 18 roku życia **4804** co stanowi **22%** populacji. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Chojnicach wynosi **1864**, z czego jedynie **200** osób pobiera zasiłek dla bezrobotnych, oraz **160** osób samotnie wychowujące dzieci do 18 roku życia.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w 2012 r. przeprowadzonych zostało **1616** interwencji w tym **8** w związku z przemocą domową i **8** osób zostało zatrzymanych do wytrzeźwienia. W okresie od 01.01.2012 r. do 31.12.2012 r. założono **7** „Niebieskich Kart”, **18** spraw skierowano do Sądu

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w roku 2012, **1190** rodzin, to jest prawie **18%** ludności gminy, korzystała z zasiłków pomocy społecznej. W 2012 r. objęto pracą socjalną **16** rodzin doświadczających przemocy w rodzinie, przeprowadzono **16** interwencji, złożono **9** „Niebieskich Kart”, zakończono **9** NK, **14** osób objęto pomocą terapeutyczną i grupową, Zespół Interdyscyplinarny objął oddziaływaniem **32** osoby, powołano **13** Grup Roboczych ZI, odbyło się **32** posiedzeń Grup Roboczych ZI. Łącznie **16** czynnych NK, **6** złożonych doniesień do Prokuratury przez ZI.

Szkoły z terenu gminy sprawozdały, że łącznie w roku szkolnym 2012/2013 było **3085** uczniów, w **5** szkołach istnieje system przeciwdziałania przemocy, zanotowano **29** agresywnych zachowań uczniów mających wpływ na ocenę z zachowania, uczniowie zgłaszali **22** przypadki przemocy w szkole. Dyrektorzy wszystkich szkół uważają szkoły za bezpieczne.

Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

II. Cel główny programu:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Czersk, zapewnienie ochrony jej ofiarom, oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców.

III. Cele szczegółowe programu:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Czersk,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,

- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Czersk,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) zapewnienie kompleksowej pomocy ofiarom i członkom rodzin w których występuje przemoc,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.
- 6) prowadzenie profilaktyki i edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla różnych grup społecznych.

IV. Założenia programu.

Realizacja celów programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

V. Program jest spójny z:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czersk na lata 2007-2013,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013-2014.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 147, poz. 1231 ze zm.).

VI. Zasoby Gminy Czersk w zakresie realizacji programu.

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku,
 - Komisariat Policji w Czersku,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - placówki oświatowo-wychowawcze,
 - zakłady opieki zdrowotnej,
 - organizacje pozarządowe,
 - parafie.

VII. Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VIII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,

- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

IX. Realizacja celów programu.

CEL 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Czersk.

Działania

1. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

- pracownicy socjalni
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- prokuratura rejonowa,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

2. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkurów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- placówki oświatowo-wychowawcze,
- świetlice socjoterapeutyczne,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

CEL 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania

1. Izolowanie sprawców od ofiar przemocy.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Chojnicach o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

CEL 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania

1. Prowadzenie punktu informacyjnego:
 - udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą,
 - w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
 - udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
 - udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
 - udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
 - rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.

Podmiot realizujący działanie:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku.

2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- Policja,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku,
- Policja,
- Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny.

Monitorowanie.

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku. Do oceny stopnia wdrażania i realizacji programu zostaną wykorzystane następujące wskaźniki monitoringowe:

- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej powodu przemocy w rodzinie,
- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba przeprowadzonych interwencji,

- liczba rodzin objętych pomocą terapeutyczną,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział,
- liczba osób objętych oddziaływaniem Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba Niebieskich Kart założonych przez podmioty uprawnione,
- liczba powołanych Grup Roboczych.

Sprawozdawczość.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji programu.

Finansowanie Programu.

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Czersk, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Łączna kwota wydatków przewidziana na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2014 r. wynosi **12 300 zł:**

§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia - 500 zł,

- zakup materiałów biurowych, znaczków itp.

§ 4300 zakup usług pozostałych - 9 400 zł,

- umowa prowadzenia grupy osób doznających przemocy - 9 000 zł,

- ulotki, plakaty itp. – 400 zł.

§ 4410 podróże służbowe krajowe - 600 zł,

§ 4700 szkolenia pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej - 1 800 zł.